

Gilbard

Residence.

tie.

y

Opencall

contextual

practices

Deadline: 10th of May 23:59

E-mail to

residence.tie.y@gilbard.be

Contextuele residenties 2026

Residenties voor onderzoek, productie en experiment rond contextuele praktijken

Deze bijlage stelt het programma van contextuele residenties voor dat Gilbard in 2026 ontwikkelt.

Table des matières

Residentiecharter.....	3
Een ruimte voor co-creatie.....	3
Een wijkgericht project om onze organisatievormen te herdenken.....	3
Een ecologische en duurzame benadering.....	3
Een ruimte voor openheid en leren.....	4
Een kader om alternatieven voor tentoonstellingen te bedenken.....	4
Een langetermijnproject.....	4
1. Intenties & voorwaarden van de residentie.....	5
Algemene intentie.....	5
Algemene residentievoorwaarden.....	5
Voorlopige planning.....	6
Praktische modaliteiten voor kandidaturen.....	6
2. Ruimtes en middelen.....	8
Gilbard, recuperatreek en atelier.....	8
Îlot 111 – voormalige staalfabriek Wauteurs.....	8
Liverpool 43B – casse-dalle.....	9
Complementariteit van de drie sites.....	9
Materiële middelen en uitrusting.....	10
3. Lokaal programma en partnerschappen.....	11
Algemeen principe.....	11
Artistieke of socioculturele evenementen en contexten.....	11
Mogelijke partners en contexten.....	13
4. Beeldmateriaal.....	14

Residentiecharter

De residentie van Gilbard staat open voor alle artistieke praktijken die een contextuele benadering willen ontwikkelen (beeldende kunst, design, architectuur, muziek, film, strip, schrijven, scenografie, podiumkunsten, enz.). Ze wil een ervaring bieden van collectieve manieren van denken en werken, en richt zich niet uitsluitend op praktijken die dit thema al behandelen. Tijdens een residentie bij Gilbard engageren kunstenaars zich in een open co-creatieproces, in overeenstemming met dit charter, met als doel een lokale gemeenschap te verrijken.

Met “contextueel” bedoelen we dat kunstenaars werken met lokaal beschikbare middelen (hergebruik of duurzame materialen) en op een plaatsgebonden manier, binnen een lokale dynamiek. We nodigen kunstenaars uit om deze beperking te gebruiken als vertrekpunt voor een site-specifiek project of om zich te concentreren op een fase van reflectie. Meer concreet wil onze residentie het volgende belichamen:

Een ruimte voor co-creatie

Projecten worden gevormd door de vaardigheden, wensen en beschikbaarheid van elke deelnemer. Leden van het Gilbard-collectief staan niet ten dienste van de residenten. Ze kunnen zich beschikbaar stellen afhankelijk van hun agenda en hun affiniteit met de voorgestelde projecten—zoals bij alle andere projecten die bij Gilbard worden opgestart. Een echte co-creatieruimte impliceert erkenning van alle betrokkenen in het creatieproces.

Een wijkgericht project om onze organisatievormen te herdenken

Door zich zoveel mogelijk in de lokale gemeenschap te verankeren, dragen projecten van Gilbard bij aan het creëren van nieuwe en positieve verbeeldingen voor de mensen die in de wijk wonen en deze vormgeven. Tegelijk willen we dat elke werkfase een sociaal en niet-kapitalistische organisatievorm belichaamt.

Een ecologische en duurzame benadering

Gilbard is onder andere een materialenhub voor hergebruik: het verzamelt afgedankte materialen om ze een nieuw leven te geven. Via onze artistieke benadering van productie willen we deze materialen een waarde geven die verder gaat dan economische en technische aspecten. We zorgen er ook voor dat onze creaties duurzaam zijn en een plaats vinden in niet-commerciële en langetermijnprojecten. Anders worden projecten zo ontworpen dat ze demonteerbaar zijn, zodat de materialen kunnen terugkeren naar de recuperatieruimte.

Een ruimte voor openheid en leren

We stellen vast dat er een tendens is naar competitie en isolement onder kunstenaars. Wij geloven dat we veel te winnen hebben bij samenwerking en het delen van vaardigheden en netwerken. We willen residenten de mogelijkheid bieden om hun eigen ondersteuningsnetwerk op te bouwen of te versterken, zodat ze rustiger kunnen leven en werken. Tegelijk beschouwen we dat residenten evenveel te bieden hebben als elk lid van het collectief en het netwerk van de vzw. Gilbard is een leerplek voor iedereen, verrijkt door wat ieder wil delen.

Een kader om alternatieven voor tentoonstellingen te bedenken

We willen vormen van presentatie voorstellen die een impact hebben op de context waaruit ze voortkomen—in tegenstelling tot praktijken die elementen losmaken en in een totaal andere context tentoonstellen zonder verband.

Aan het einde van de residentie vragen we de residenten om een terugkoppeling over hun verblijf te geven in een volledig vrije vorm, zolang die niet in strijd is met het charter. Samen met de residenten willen we nieuwe, meer inclusieve en projectgerichte presentatiemethodes ontwikkelen.

Een langetermijnproject

Zelfs na afloop van de residentie kunnen residenten deel blijven uitmaken van het collectief of af en toe nieuwe projecten voorstellen, en zo bijdragen aan het leven bij Gilbard.

1. Intenties & voorwaarden van de residentie

Algemene intentie

Het residentieprogramma 2026 van Gilbard wil praktijken van onderzoek, productie en experiment ondersteunen, vertrekkend vanuit een reële context: een plek, beschikbare middelen, gebruiken, een territorium, een partnernetwerk of een lokale situatie.

Met een “contextuele residentie” bedoelen we een residentie die zich niet beperkt tot het ter beschikking stellen van een werkruimte. Ze biedt een productiekader dat verbonden is met een concrete omgeving: ruimtes, ateliers, materialen, gereedschap, begeleiding, buurt, lokale partners, publieke evenementen en mogelijkheden tot presentatie.

Het programma is bewust soepel opgevat. Het legt geen uniek residentieformat op en ook geen verplichte eindvorm. Elk project kan evolueren volgens zijn noden, zijn beperkingen en de beschikbare middelen.

Algemene residentievoorwaarden

De residenties zijn modulair en worden aangepast aan de projecten. Hun duur, vorm, de gebruikte ruimtes en de begeleidingsmodaliteiten verschillen naargelang de discipline, de technische noden, de timing van het project en de gewenste vorm van restitutie.

Gilbard kan ter beschikking stellen:

- individuele of gedeelde werkruimtes, volgens de noden;
- ruimtes voor productie, test, opbouw en presentatie;
- een hout- en metaalatelier;
- een stock van hergebruiksmaterialen;
- verbruiksgoederen en basisgereedschap;
- curatorische en conceptuele begeleiding;
- technische en scenografische begeleiding;
- organisatorische ondersteuning voor planning en haalbaarheid;
- hulp bij communicatie en zichtbaarheid;
- een collectief kader van werk, ontmoeting en netwerkvorming;
- afhankelijk van het project, linken met artistieke, educatieve of socioculturele partners;
- de mogelijkheid om een toonmoment of residentiepresentatie in te schrijven in een bestaand publiek kader.

De residentie zelf is niet betaald. Dat hangt samen met de beperkte middelen van de vzw. Daartegenover staat dat Gilbard een geheel van materiële, ruimtelijke, menselijke en organisatorische middelen kan bieden om het werk van de residenten concreet te ondersteunen.

Er wordt wel een toonmoment of een publieke vorm verwacht als tegenprestatie. Dat kan verschillende vormen aannemen: presentatie, tentoonstelling, installatie, workshop, activering, lezing, open deur of een andere vorm die past bij het project. Het format is vrij, zodat er alternatieven voor de tentoonstelling bedacht kunnen worden en het geen beperking wordt.

Voorlopige planning

Het programma verloopt volgens de volgende kalender:

- April 2026: lancering en verspreiding van de open call en ontvangst van de kandidaturen.
- 12 mei 2026 om middernacht: afsluiting van de kandidaturen.
- 19 mei: antwoordmail voor de preselectie.
- 26 mei 2026: jury met leden van het collectief en uitgenodigde professionals.
- Juni 2026: bekendmaking van de geselecteerde residenten, plaatsbezoeken, eerste uitwisselingen en start van de eerste residenties.
- Juni tot december 2026: verloop van de residenties, bezoeken, documentatie, bemiddeling en toonmomenten volgens de projecten.
- Indien relevant en mogelijk kunnen sommige residenties nadien verlengd worden.

Praktische modaliteiten voor kandidaturen

Stuur vóór 12 mei 2026 om middernacht per mail naar residence.tie.y@gilbard.be :

- een portfolio;
- een motivatiebrief in vrije vorm van maximaal 2 A4-pagina's met:
 - intenties / project voor de residentie;
 - timing (periode en duur) / oppervlakte (ruimtebehoeften) / noden aan andere middelen (materieel of knowhow);
 - link met het project van Gilbard / waarom deze residentie relevant is voor het project dat tijdens de residentie ontwikkeld wordt;
 - optioneel, dit kan later nog verduidelijkt of gewijzigd worden: het format van het toonmoment.

De kandidatuur mag in het Frans, Engels of Nederlands ingediend worden. Jammer genoeg spreekt een deel van het team niet voldoende Nederlands en zal het een

automatische vertaaltool moeten gebruiken om de kandidaturen te lezen. Daarom geven we de voorkeur aan Frans en Engels.

Elke volledig ontvangen kandidatuur geeft recht op 72G, de punten waarmee materialen uit de recuperattheek kunnen worden meegenomen, wat overeenkomt met 4 uur vrijwilligerswerk. (zie: <https://old.gilbard.be/index.php?page=faq>)

Een preselectie wordt gemaakt door de leden van Gilbard die zich in het residentieprogramma willen engageren. Op 19 mei sturen we een antwoord naar alle personen die zich kandidaat hebben gesteld.

12 kandidaten worden geselecteerd om deel te nemen aan een jury, samengesteld uit professionals uit de artistieke sector, design, socioculturele werkers uit de lokale context en leden van Gilbard. Deze jury vindt plaats op 26 mei. Elke persoon wordt uitgenodigd om zichzelf en zijn of haar residentieproject gedurende 30 minuten voor te stellen.

Deelname aan de jury geeft eveneens recht op 72G, de punten waarmee materialen uit de recuperattheek kunnen worden meegenomen, wat overeenkomt met 4 uur vrijwilligerswerk bij Gilbard.

We zien deze jury als een ontmoeting die toekomstige samenwerkingen met Gilbard of met aanwezige partners mogelijk kan maken.

De definitieve selectie gebeurt in de dagen nadien, zodat de residenties tussen juni en december kunnen plaatsvinden, in een periode en voor een duur die samen wordt vastgelegd. We denken minstens 6 personen of organisaties te selecteren.

2. Ruimtes en middelen

Gilbard, recuperatreek en atelier

Rue de Liverpool 77, 1070 Anderlecht

Gilbard beschikt over een ruimte binnen Circularium in Anderlecht. Deze site vormt de belangrijkste plek voor leven, onthaal en de regelmatige activiteiten van de vereniging. De ruimtes zijn als volgt georganiseerd:

- SAS (100 m²): onthaal-, presentatie- en diffusieruimte. Hier vinden tentoonstellingen, activeringen en in-situ projecten plaats.
- Recuperatreek (120 m²): onthaal-, stock- en uitwisselingsruimte. Hier vinden vergaderingen, activiteiten met publiek, bemiddelingsmomenten en informele gesprekken plaats.
- Keuken en vergaderruimte (30 m²): gezellige ruimte voor maaltijden, vergaderingen en de dagelijkse organisatie.
- Bureau / showroom (30 m²): gedeeld bureau tijdens de week en presentatieruimte tijdens de permanenties.
- Atelier (100 m²): hout- en metaalatelier, gebruikt voor artistieke projecten, installaties, opbouw en residenties.
- Gemengde zone (60 m²): gang, persoonlijke stock, vestiaire en sanitair.

Liverpool 77 is elke vrijdag open voor het publiek tussen 13u30 en 18u tijdens de permanenties, of op afspraak. Het is een plek van ontmoeting en uitwisseling.

Het is ook de plaats van waaruit de banden met de buurt, de lokale partners en de regelmatige gebruikers van het collectief georganiseerd worden. Het is de site die het meest geschikt is voor ontmoetingen met de buurt binnenshuis en voor publieke vormen die verbonden zijn aan de projecten: presentaties, tentoonstellingen en activeringen.

Îlot 111 – voormalige staalfabriek Wauteurs

Rue de Liverpool 23, 1080 Molenbeek

Sinds april 2025 gebruikt Gilbard een tweede site in Îlot 111, in de voormalige staalfabriek Wauteurs. Het gaat om een tijdelijke bezetting, minstens tot eind 2026 en vermoedelijk verlengbaar. Let op: deze ruimtes zijn niet verwarmd.

De ruimte omvat ongeveer 1.100 m², als volgt georganiseerd:

- 200 m² residentieruimtes: ruimtes bestemd voor het onthaal van kunstenaars en ontwerpers. Er worden verplaatsbare wanden gebouwd om de volumes aan te passen aan de noden van de projecten.

- 600 m² stock van materialen: opslag van hout, metaal, plastic, herbruikbare elementen en ruw meubilair. Deze ruimte ondersteunt de residenties, scenografie, installaties en productieprojecten.
- 300 m² voor tijdelijke activiteiten: workshops, collectieve ateliers, grootschalige projecten, publieke ontmoetingen en productiesessies. Er zal een propere, verwarmde werkruimte van 60 m² gebouwd worden, met onder meer A3-kleurenprinters, een plotter en een 3D-printer.
- gemeenschappelijke ruimtes: podium met stoelen voor ongeveer 100 personen, gedeelde keuken, gezellige ruimte.
- het “metalen bos”: oude metalen rekken die een dystopisch landschap vormen en gebruikt kunnen worden voor ruimtelijke tests, ophangingen, experimenten of bepaalde tentoonstellingen.

Îlot 111 maakt het mogelijk om grotere formats te ontvangen dan gewoonlijk haalbaar is in klassieke residentieruimtes. Net als Liverpool 77 is het geschikt voor grote volumes, installaties, lange residenties, workshops en projecten die opslag, testen en evolutieve ruimtelijke configuraties nodig hebben.

Liverpool 43B – casse-dalle

Rue de Liverpool 43B, 1070 Anderlecht

De site 43B, casse-dalle genoemd, is een buurtuin die ontwikkeld werd door het doorboren en vergroenen van een bitumenplaat. Deze plek is het resultaat van een proces van ontharding, in-situ transformatie en collectieve toe-eigening van een buitenruimte.

43B vormt een specifiek contextueel terrein. Het is bijzonder geschikt voor projecten rond collectieve gebruiken, meubilair, inrichting, vergroening, publieke ruimte, lichte bouwvormen en experimenten in open lucht.

Voor sommige residenties kan het dienen als site voor onderzoek, testen, prototyping of lokale activering, in directe relatie met de beschikbare middelen, de gebruiken van de plek en de dynamieken van de buurt.

Complementariteit van de drie sites

De drie ruimtes van Gilbard functioneren complementair.

Liverpool 77 is de plek van regelmatig onthaal, het dagelijkse leven van het collectief, bemiddeling, permanenties en nabije publieke vormen.

Îlot 111 maakt schaalvergroting mogelijk. Het laat lange residenties, productie, opslag, workshops, installaties en projecten toe die meer ruimte en soepelheid vragen.

43B brengt een andere dimensie in het programma: een buitenruimte, gesitueerd, experimenteel en rechtstreeks verbonden met de gebruiken van de buurt. Het maakt

projecten mogelijk die werken met bodem, levend materiaal, inrichting, collectieve gebruiken en lokale activering.

Samen vormen deze drie sites één ecosysteem van werk. Hun complementariteit maakt het mogelijk om de residenties aan te passen aan de noden van de ontvangen projecten, door onthaal, productie, experiment, presentatie en lokale verankering met elkaar te verbinden.

Daarnaast kunnen sommige projecten ook plaatsvinden in de buurt en in de lokalen van partnerorganisaties.

Materiële middelen en uitrusting

Het programma steunt op een reeks direct inzetbare middelen:

- een belangrijke stock aan hergebruiksmaterialen: hout, metaal, plastic, ijzerwaren;
- een houtatelier met vaste en draagbare machines;
- gereedschap voor metaalbewerking;
- verbruiksgoederen en basisgereedschap;
- basis IT-materiaal: computer, scherm, printer, wifi;
- basiscommunicatie- en documentatiemiddelen.

Een deel van de materiële middelen kan ook gemobiliseerd worden via de Souplothèque, een onafhankelijke partnerorganisatie. Gilbard voorziet een materiaalforfait om, afhankelijk van de noden van de projecten, toegang te geven tot bepaalde soepele hergebruiksmaterialen. Het gaat niet om onbeperkte toegang, maar om een gerichte en omkaderde ondersteuning.

3. Lokaal programma en partnerschappen

Algemeen principe

De residenties zijn niet bedoeld als geïsoleerde momenten. Ze schrijven zich in in een geheel van partnerschappen en artistieke, lokale en socioculturele activiteiten waarin Gilbard actief is tijdens de residentieperiode.

Naargelang de aard van de projecten kunnen deze evenementen dienen als:

- kader voor een residentiepresentatie;
- open studio;
- gelegenheid om verschillende publieken te ontmoeten;
- context voor bemiddeling;
- ruimte voor professionele zichtbaarheid;
- plek voor testen of activering in relatie tot de buurt.

Niet alle projecten hoeven in dezelfde contexten gepresenteerd te worden. Het doel is juist om verschillende mogelijke kaders van presentatie en diffusie te hebben, zodat de zichtbaarheid afgestemd kan worden op de inhoud van elke residentie.

Artistieke of socioculturele evenementen en contexten

Wekelijkse openingen op vrijdag en zaterdag

De wekelijkse openingen op vrijdag (13u30-18u) en op de eerste zaterdag van de maand (13u-17u) in Liverpool 77 kunnen dienen als een soepel kader om onderzoeksfases te tonen, bezoeken te ontvangen, gesprekken te organiseren of lichte vormen van presentatie voor te stellen.

Tuiniermoment casse-dalle

Elke maand worden één of meerdere collectieve tuiniermomenten en ateliers georganiseerd rond de tuin “casse-dalle”. Verschillende leden van het collectief, vrijwilligers en burens nemen eraan deel. Bepaalde projecten kunnen daar of errond zichtbaarheid krijgen, vooral wanneer ze verband houden met meubilair, collectieve gebruiken, inrichting of lokale activeringsformats.

Offestival – tot 14 juni 2026

Gilbard is uitgenodigd om deel te nemen aan Offestival, een Brussels festival dat verschillende artist-run spaces en onafhankelijke initiatieven samenbrengt. Voor residenties die begin juni starten, kan dit een eerste opportuniteit bieden voor zichtbaarheid, circulatie binnen een ruimer artistiek netwerk en samenwerking met andere deelnemende structuren.

Open deuren en evenementen in Îlot 111 / Wauteurs

Begin juli vinden de open deuren van Îlot 111 plaats. Het is mogelijk om in dat kader een werkpresentatie in te schrijven, of in andere open momenten in Wauteurs. Deze momenten kunnen dienen als presentatiekader voor lopende projecten, residentiepresentaties, ruimtelijke tests of publieke vormen die aangepast zijn aan grote volumes.

Rendez-vous Brussels - september 2026

Dit sleutelmoment kan toelaten om de ruimtes te openen, professionele publieken te ontvangen en bepaalde residenties zichtbaarheid te geven in een bredere Brusselse context.

Art Anderlecht - begin september 2026, onder voorbehoud

Als het evenement bevestigd wordt en relevant is voor de ontvangen projecten, kan het een kader vormen voor presentatie, bezoek of open deur.

Design September / Open deuren van Circularium - eind september / begin oktober 2026

Deze context is bijzonder relevant voor designresidenties en voor bepaalde hybride projecten. Ze kan formats ontvangen zoals open studio's, onderzoeks-presentaties, talks of presentaties in een professioneel en publiek kader.

Autoloze zondag - zondag 20 september 2026

Dit moment kan geschikt zijn voor voorstellen in de publieke ruimte, speelse dispositieven, activeringen of lichte vormen van presentatie in relatie tot de buurt.

Cureghem sans frontières - 26 september 2026

Dit buurt-evenement kan een relevant kader bieden voor gesitueerde, participatieve projecten of projecten die verbonden zijn met de buurt en met multiculturaliteit. Het kan bepaalde vormen van residentiepresentatie of bemiddeling ontvangen.

Groepsbezoeken en gerichte onthaalmomenten

Gilbard organiseert regelmatig bezoeken met scholen, kunstscholen, verenigingen, buurtgroepen en professionals uit de sector. Deze bezoeken kunnen een gelegenheid zijn om de projecten van de residenten zichtbaar te maken, afhankelijk van hun wensen, beschikbaarheden en de middelen van het project.

Dit ecosysteem maakt het mogelijk om de residenties te verankeren in een levendig en al actief kader, in verbinding met diverse publieken, lokale partners en professionele netwerken. Het biedt verschillende mogelijke contexten voor zichtbaarheid, ontmoeting en diffusie, zonder één enkel format op te leggen, en maakt zo een presentatie op maat van elk project mogelijk.

Mogelijke partners en contexten

Afhankelijk van de projecten en de beschikbaarheden kunnen de residenties in verbinding gebracht worden met:

- artistieke en curatorische partners;
- lokale en socioculturele structuren uit de buurt;
- scholen en kunstscholen;
- Brusselse artistieke evenementen;
- open momenten van Gilbard, Circularium en Îlot 111.

De samenwerkingen zullen niet voor alle residenties dezelfde zijn. Ze worden geval per geval bepaald, in functie van de aard van de ontvangen projecten.

Een lijst van recente partners van Gilbard is beschikbaar op de website van de vereniging en in het meest recente activiteitenverslag.

4. Beeldmateriaal

Gilbard (77 rue de Liverpool – Circularium): recuperatreek

Gilbard (77 rue de Liverpool – Circularium): atelier

Īlot 111 – ruimte bestemd voor residenties

Îlot 111 – gedeelde ruimte met podium

Îlot 111 – een deel van de interne stock dat gebruikt kan worden door residenten

Îlot 111 – metalen bos – kan gebruikt worden voor installatietests

Ôlot 111 – ruimte bestemd voor workshops en tijdelijke activiteiten; achteraan de materialen die gebruikt zullen worden om een proper atelier van 60 m² te bouwen

Meer foto's en informatie op onze website: www.gilbard.be

En op Instagram: [@gilbard.e.s](https://www.instagram.com/gilbard.e.s)

Gilbard

BEDANKT !

Informatie:

Milan Gilard

residence.tie.y@gilbard.be